

INTRODUCCIÓN Y CONCLUSIONES GENERALES

IV. SINDICATURA DE COMPTES

Informe de fiscalització dels comptes generals de la Generalitat Valenciana de 1993.

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS VALENCIANES

D'acord amb allò establert en l'article 91.1 del RCV, s'ordena publicar en el *Butlletí Oficial de les Corts Valencianes* l'Informe de fiscalització dels comptes generals de la Generalitat Valenciana de 1993.

Palau de les Corts Valencianes,
València, 30 de desembre de 1994

El president,
ANTONI GARCÍA I MIRALLES

INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL COMpte GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA PER A L'EXERCICI DE 1993.

VOLUM I

COMpte DE L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT VALENCIANA DE L'EXERCICI DE 1993

INTRODUCCIÓ I CONCLUSIONS GENERALS

1. CONTINGUT DE L'INFORME

A fi de complir el manament legal contingut en la llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, "de Sindicatura de Comptes", que en el seu article 8 considera l'examen i censura, per part d'aquesta institució, del Compte General de la Generalitat Valenciana i l'elevació del corresponent informe a les Corts Valencianes, s'emmet el present informe, referit al Compte General de la Generalitat Valenciana corresponent a l'exercici de 1993.

Aquest informe es divideix en quatre parts:

La primera part, que es correspon amb el volum I, conté la introducció i les conclusions generals que ha obtingut aquesta institució a conseqüència de la revisió realizada; així com l'informe de fiscalització corresponent al Compte de l'Administració de la Generalitat.

La segona part, que està inclosa en el volum II, conté els informes de fiscalització referits a les entitats autònombes que citem a continuació:

- Servei Valencià de Salut,
- Institut Valencià d'Estadística,
- Institut Valencià de Serveis Socials,
- Gerència de Ports de la Generalitat Valenciana,
- Institut Valencià d'Administració Pública,
- Institut Valencià de la Juventut,
- Institut Valencià de la Dona,
- Institut Valencià d'Investigacions Agràries,
- Consell Superior de Cooperativisme.

La tercera part, que s'inclou en el volum III, conté els informes de fiscalització referits a les empreses públiques i d'altres ens que indiquem tot seguit:

- Institut de la Petita i Mitjana Indústria de la Generalitat Valenciana,

IV. SINDICATURA DE CUENTAS

Informe de fiscalización de las cuentas generales de la Generalitat Valenciana de 1993.

PRESIDENCIA DE LAS CORTES VALENCIANAS

De acuerdo con lo establecido en el artículo 91.1 del RCV, se ordena publicar en el Boletín Oficial de las Cortes Valencianas el Informe de Fiscalización de las Cuentas Generales de la Generalitat Valenciana de 1993.

Palau de les Corts Valencianas,
Valencia, 30 de diciembre de 1994

El presidente,
ANTONIO GARCÍA MIRALLES

INFORME DE FISCALIZACIÓN DE LA CUENTA GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA PARA EL EJERCICIO DE 1993

VOLUMEN I

CUENTA DE LA ADMINISTRACIÓN DE LA GENERALITAT VALENCIANA DEL EJERCICIO DE 1993

INTRODUCCIÓN Y CONCLUSIONES GENERALES

1. CONTENIDO DEL INFORME

Con el fin de cumplimentar el mandato legal contenido en la Ley 6/1985 de la Generalitat Valenciana, de 11 de mayo, de Sindicatura de Cuentas, que contempla en su artículo 8 el examen y censura por parte de esta Institución de la Cuenta General de la Generalitat Valenciana, y la elevación del correspondiente informe a las Cortes Valencianas, se emite el presente informe referido a la Cuenta General de la Generalitat Valenciana correspondiente al ejercicio 1993.

Este informe se divide en cuatro partes:

La primera parte, que se corresponde con el Volumen I, contiene la introducción y las conclusiones generales que ha obtenido esta Institución como consecuencia de la revisión realizada, así como el informe de fiscalización correspondiente a la Cuenta de la Administración de la Generalitat.

La segunda parte, que está incluida en el Volumen II, contiene los informes de fiscalización referidos a las Entidades Autónomas que se citan a continuación:

- Servicio Valenciano de Salud
- Instituto Valenciano de Estadística
- Instituto Valenciano de Servicios Sociales
- Gerencia de Puertos de la Generalitat Valenciana
- Instituto Valenciano de Administración Pública
- Instituto Valenciano de la Juventud
- Instituto Valenciano de la Doma
- Instituto Valenciano de Investigaciones Agrarias
- Consejo Superior de Cooperativismo

La tercera parte, que se incluye en el Volumen III, contiene los informes de fiscalización referidos a las Empresas Públicas y otros Entes, que se indican a continuación:

- Instituto de la Pequeña y Mediana Industria de la Generalitat Valenciana

—Institut Valencià d'Arts Escèniques, Cinematografia i Música,
 —Institut Valencià d'Art Modern,
 —Institut Valencià de l'Habitatge, S.A.,
 —Seguretat i Promoció Industrial Valenciana, S.A.,
 —Grup Radiotelevisió Valenciana,
 —Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana,
 —Institut Valencià de Finances,
 —Entitat de Sanejament d'Aigües Residuials,
 —Institut Turístic Valencià, S.A.
 —València, Parc Tecnològic, S.A.
 —Promocions de la Comunitat Valenciana, S.A.,
 —Valenciana d'Aprofitament Energètic de Residus, S.A.,
 —Institut Valencià de l'Energia,
 —Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques, S.A.,
 —Promocions Pùbliques Esportives, S.A.,
 —València Ciència i Comunicacions, S.A.,
 —Gestió del Sòl d'Alacant, S.A.
 —Institut Valencià de Foment de la Qualitat Agroalimentària,
 —Nova Gestió Urbana, S.A.

La quarta part, que es correspon amb el volum IV, conté l'informe de fiscalització de les universitats de la Comunitat Autònoma.

Un annex al volum I conté un resum de la informació preparada per la Intervenció General en relació amb el Compte de l'Administració. L'annex del volum II conté els comptes de les entitats autònomes, i en un annex al volum III s'inclouen els comptes anuals de les empreses públiques de caràcter mercantil.

2. COMPOSICIÓ DEL COMPTE GENERAL

Segons que s'estipula en l'article 73 del "Text refós de la llei d'Hisenda pública de la Generalitat Valenciana" (d'ara endavant "TRLHP"), el Compte General de la Generalitat ha d'incloure totes les operacions pressupostàries, patrimonials i de tresoreria realitzades durant l'exercici per la Generalitat, les entitats autònomes i les empreses públiques. Els documents que han de contenir són els següents:

- a) El Compte de l'Administració de la Generalitat Valenciana;
- b) Els comptes retuts per les entitats autònomes de caràcter administratiu;
- c) Els comptes retuts per les entitats autònomes de caràcter mercantil, industrial, financer o anàleg;
- d) Els comptes retuts per les empreses públiques i altres ens.

L'article 73.2 del "TRLHP" indica que, al Compte General, s'uniran els comptes generals de les tres diputacions provincials. Pel que fa a aquest aspecte, la IGGV, en el seu ofici de tramesa del Compte General de la Generalitat Valenciana de 1993, de data 30 de juny de 1994, comunica a aquesta institució que no tramej els dits comptes, perquè el termini de rendició n'és posterior. Segons la disposició transitòria novena de la "Llei de pressuposts generals de l'Estat per a 1993", els comptes de les diputacions provincials de l'exercici de referència seran retuts abans del 15 de desembre de 1994.

L'article 75 del "TRLHP" indica que els comptes a què fan referència els apartats a), b), c) i d) anteriors, els elaborarà la Intervenció General, la qual disposarà a aqueix efecte dels comptes de cada una de les entitats autònomes i em-

—Instituto Valenciano de Artes Escénicas, Cinematografía y Música
 —Instituto Valenciano de Arte Moderno
 —Instituto Valenciano de Vivienda, S.A.
 —Seguridad y Promoción Industrial Valenciana, S.A.
 —Grupo Radiotelevisión Valenciana
 —Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana
 —Instituto Valenciano de Finanzas
 —Entidad de Saneamiento de Aguas Residuales
 —Institut Turístic Valencià, S.A.
 —València, Parc Tecnológico, S.A.
 —Promociones de la Comunidad Valenciana, S.A.
 —Valenciana de Aprovechamiento Energético de Residuos, S.A.
 —Institut Valencià de la Energia
 —Instituto Valenciano de Investigaciones Económicas, S.A.
 —Promociones Pùblicas Deportivas, S.A.
 —Valencia, Ciencia y Comunicaciones, S.A.
 —Gestión del Suelo de Alicante, S.A.
 —Instituto Valenciano de Fomento de la Calidad Agroalimentaria
 —Nova Gestió Urbana, S.A.

La cuarta parte, que se corresponde con el Volumen IV, contiene el informe de fiscalización de las Universidades de la Comunidad Autónoma.

El anexo al Volumen I contiene un resumen de la información preparada por la Intervención General en relación con la Cuenta de la Administración. El anexo del Volumen II contiene las Cuentas de las Entidades Autónomas, y en un anexo al Volumen III se incluyen las Cuentas anuales de las Empresas Públicas de carácter mercantil.

2. COMPOSICIÓN DE LA CUENTA GENERAL

Según se estipula en el artículo 73 del Texto Refundido de la Ley de Hacienda Pública de la Generalitat Valenciana (en adelante TRLHP), la Cuenta General de la Generalitat ha de incluir todas las operaciones presupuestarias, patrimoniales y de tesorería realizadas durante el ejercicio por la Generalitat, las entidades autónomas y las empresas públicas. Los documentos que debe contener son los siguientes:

- a) La Cuenta de la Administración de la Generalitat Valenciana
- b) Las cuentas rendidas por las entidades autónomas de carácter administrativo
- c) Las cuentas rendidas por las entidades autónomas de carácter mercantil, industrial, financiero y análogo.
- d) Las cuentas rendidas por las empresas públicas y otros entes

El artículo 73.2 del TRLHP indica que a la Cuenta General se unirán las Cuentas Generales de las tres Diputaciones Provinciales. Con referencia a este aspecto, la IGGV en su oficio de remisión de la Cuenta General de la Generalitat Valenciana de 1993, de fecha 30 de junio de 1994, comunica a esta Institución la no remisión de aquellas dado que su plazo de rendición es posterior. Según la disposición transitoria novena de la Ley de Presupuestos Generales del Estado para 1993, las Cuentas de la Diputaciones Provinciales del ejercicio de referencia serán rendidas antes del 15 de diciembre de 1994.

El artículo 75 del TRLHP indica que las cuentas a que hacen referencia los apartados a), b), c) y d) anteriores, las elaborará la Intervención General que dispondrá para ello de las cuentas de cada una de las entidades autónomas y

preses públiques i dels altres documents que hagen de ser presentats a la Sindicatura de Comptes.

3. OBJECTIU DE LA FISCALITZACIÓ

L'objectiu de la fiscalització ve fixat en els articles 8, 11, 14 i concordants de la "Llei de Sindicatura de Comptes". En aquest sentit, l'objectiu bàsic que es pretén amb la fiscalització dura a terme és d'obtenir evidència suficient per a pronunciar-se sobre els punts següents, continguts en l'article 8 de la "Llei de Sindicatura de Comptes".

- a) Adequació de la informació financerà presentada als principis comptables que hi són d'aplicació.
- b) Compliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics.
- c) Gestió dels recursos humans, materials i dels fons pressupostaris, de forma econòmica i eficient.
- d) Grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius previstos.

Amb el treball realitzat, també es pretén posar de manifest aquelles situacions en què es oportú proposar mesures per a la millora de la gestió del sector públic valencian.

El present informe s'emet sense perjudici dels informes ulteriors que aquesta institució puga efectuar sobre l'atorgament de subvencions a les entitats locals per part de la Generalitat Valenciana (art. 2.2.a. de la llei 6/1985, de Sindicatura de Comptes)

4. TREBALL REALITZAT I METODOLOGIA APLICADA

El treball de la Sindicatura de Comptes s'ha portat a efecte mitjançant l'aplicació de les tècniques i els procediments habituals d'auditoria; ha consistit, per tant, en la realització de proves sobre mostres, revisió dels procediments administratius i de control intern i examen dels documents, registres i antecedents que s'han considerat necessaris en cada circumstància, d'acord amb una planificació detallada, en la qual s'han establert els objectius i programes de treball.

Quant al Compte de l'Administració, les àrees de la liquidació de l'estat de despeses en què el treball realitzat per la Sindicatura ha sigut més ampli, a causa de la seua importància, tant qualitativament com quantitativament, són les de personal, subvencions i contractació. Han sigut també objecte d'especial atenció per part d'aquesta institució, les àrees de tresoreria i Deuda pública, per la seua especial significació quant al moviment de fons i política d'endeutament, respectivament.

Continuant en la línia d'anàlisis realitzades en exercicis anteriors, en la present fiscalització hem evaluat determinats aspectes relatius als pressuposts de despeses i ingressos, prenent com a referència criteris d'eficiència, eficàcia i economia en la gestió. Aquests aspectes evaluats fan referència a la quantificació d'objectius dels diversos programes de despeses que corresponen al pressupost per a 1993, així com a l'estat d'execució dels citats programes a 31 de desembre i a l'anàlisi dels dos programes de despesa relacionats amb actuacions de la Generalitat en política esportiva i d'infraestructura agrària.

En l'àrea d'ingressos, el treball realitzat ha abastat di-

empresas públicas y de los demás documentos que se hayan de presentar a la Sindicatura de Cuentas.

3. OBJETIVO DE LA FISCALIZACIÓN

El objetivo de la fiscalización viene fijado en los artículos 8, 11, 14 y concordantes de la Ley de Sindicatura de Cuentas. En este sentido, el objetivo básico que se pretende con la fiscalización llevada a cabo es el de obtener evidencia suficiente para pronunciarse sobre los siguientes puntos, contenidos en el artículo 8 de la Ley de Sindicatura de Cuentas:

- a) Adecuación de la información financiera presentada a los principios contables que le son de aplicación.
- b) Cumplimiento de la legalidad vigente en la gestión de los fondos públicos
- c) Gestión de los recursos humanos, materiales y de los fondos presupuestarios de forma económica y eficiente.
- d) Grado de eficacia en el logro de los objetivos previstos

Con el trabajo llevado a cabo, también se pretende poner de manifiesto aquellas situaciones en las que es oportuno proponer medidas para la mejora de la gestión del sector público valenciano.

El presente informe se emite sin perjuicio de los informes ulteriores que esta Institución pueda efectuar en relación al otorgamiento de subvenciones a las Entidades Locales por la Generalitat Valenciana (art. 2.2.a de la Ley 6/1985, de Sindicatura de Comptes).

4. TRABAJO REALIZADO Y METODOLOGÍA APLICADA

El trabajo de la Sindicatura de Cuentas se ha llevado a cabo mediante la aplicación de las técnicas y procedimientos habituales de auditoría y ha consistido, por tanto, en la realización de pruebas muestrales, revisión de los procedimientos administrativos y de control interno y examen de los documentos, registros y antecedentes que se han considerado necesarios en cada circunstancia, de acuerdo con una planificación detallada en la que se han establecido los objetivos y programas de trabajo.

Respecto a la Cuenta de la Administración, las áreas de la liquidación del estado de gastos en las que el trabajo realizado por la Sindicatura de Cuentas ha sido más amplio, debido a la importancia de las mismas, tanto cualitativa como cuantitativamente son las de personal, subvenciones y contratación. Han sido también objeto de especial atención por parte de esta Institución las áreas de Tesorería y Deuda Pública por su especial significatividad en cuanto al movimiento de fondos y política de endeudamiento, respectivamente.

Continuando en la línea de análisis realizados en ejercicios anteriores, en la presente fiscalización se ha procedido a evaluar determinados aspectos relativos a los presupuestos de gastos e ingresos tomando como referencia criterios de eficiencia, eficacia y economía en la gestión. Estos aspectos evaluados hacen referencia a la cuantificación de objetivos de los diversos programas de gasto que corresponden al presupuesto para 1993, así como el estado de ejecución de los citados programas al 31 de diciembre y el análisis de dos programas de gasto relacionados con actuaciones de la Generalitat en política deportiva y de infraestructura agraria.

En el área de ingresos, el trabajo realizado ha abarcado

versos aspectes. D'una banda, s'ha analitzat l'evolució dels ingressos respecte a l'any anterior, així com l'anàlisi sobre la raonabilitat dels drets reconeguts pendents de cobrament a 1 de gener i a 31 de desembre de 1993. De manera complementària, s'ha analitzat la gestió dels tributs propis més significatius gestionats pels Serveis Territorials de la Conselleria d'Economia i Hisenda, amb criteris d'economia, eficiència i eficàcia.

Aquesta Sindicatura de Comptes ha analitzat també els fitxers informàtics que contenen les transaccions comptables produïdes en l'àmbit del Compte de l'Administració. Aquesta anàlisi s'ha portat a efecte sobre fitxers que contenen les dades referides a unes determinades partides presupostàries, mitjançant l'aplicació d'un programa informàtic especialitzat, tal com havíem fet ja en exercicis anteriors.

El treball realitzat en el Compte de l'Administració s'ha fet per mitjà de la Intervenció General de la Generalitat i de les secretaries generals de les conselleries. El treball de camp, l'hem portat a efecte bàsicament en les dependències de les conselleries i ha inclòs també visites als diversos serveis territorials de l'Administració de la Generalitat a les províncies d'Alacant, Castelló i València. El treball relatiu a les entitats autònombes, empreses públiques i altres ens, l'hem efectuat principalment a les seus de les distintes institucions. La fiscalització ha sigut realitzada per un equip tècnic d'aquesta Sindicatura, compost per tres auditors, once tècnics d'auditoria i vuit ajudants, tots sota la supervisió d'un síndic de comptes.

5. PRINCIPIOS GENERALMENT APLICABLES A LA GESTIÓ I CONTROL DELS RECURSOS PÚBLICS

Aquest informe té com a objectiu, fonamentalment, posar en relleu el nivell de compliment o d'aplicació d'una sèrie de principis, l'enumeració dels quals -juntament amb una breu descripció dels seus continguts- indiquem a continuació, distingint entre els que són aplicables al Compte de l'Administració i les entitats autònombes i aquells que s'apliquen a les empreses i els altres ens.

5.1 Compte de l'Administració i comptes de les entitats autònombes

a) Principi de legalitat

Dins del marc de les normes generals (Constitució Espanyola, de 27 de desembre de 1978, Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, i llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de "Finançament de les comunitats autònombes" -"LOFCA"-), la gestió dels recursos de la Generalitat Valenciana en l'any 1993 està subjecta al que es disposa en el "TRLHP", aprovat pel decret legislatiu de 26 de juny de 1991, del Consell de la Generalitat, i a la "Llei de pressuposts de la Generalitat per a 1993", a més dels diversos decrets, ordres, circulars i normes de procediment específiques que hi resulten aplicables.

D'acord amb l'article 149.3 de la Constitució Espanyola i amb l'article 27 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, el Dret estatal es considera supletori en aspectes no específicamente considerats en les normes de la Comunitat Valenciana.

diversos aspectos. Por una parte, se ha analizado la evolución de los ingresos respecto al año anterior así como la razonabilidad de los derechos reconocidos pendientes de cobro al 1 de enero y 31 de diciembre de 1993. Complementariamente se ha analizado la gestión de los tributos propios más significativos gestionados por los Servicios Territoriales de la consellería de Economía y Hacienda, con criterios de economía, eficiencia y eficacia.

Esta Sindicatura de Cuentas ha realizado también el análisis de los ficheros informáticos que contienen las transacciones contables producidas en el ámbito de la Cuenta de la Administración. Este análisis ha sido llevado a cabo sobre ficheros que contenían los datos referidos a unas determinadas partidas presupuestarias y mediante la aplicación de un programa informático especializado, tal como ya se ha realizado en ejercicios anteriores.

El trabajo realizado en la Cuenta de la Administración se ha desarrollado a través de la Intervención General de la Generalitat y las Secretarías Generales de las consellerías. El trabajo de campo se ha llevado a cabo, básicamente, en las dependencias de las consellerías y ha incluido también visitas a diversos Servicios Territoriales de la Administración de la Generalitat en las provincias de Alicante, Castellón y Valencia. El trabajo relativo a las Entidades Autónomas, Empresas Públicas y Otros Entes, se ha llevado a cabo principalmente en las sedes de las distintas instituciones. La fiscalización se ha realizado por un equipo técnico de esta Sindicatura compuesto por tres Auditores, once técnicos de auditoría y ocho ayudantes, todos bajo la supervisión de un Síndico de Cuentas.

5. PRINCIPIOS GENERALMENTE APLICABLES A LA GESTIÓN Y CONTROL DE LOS RECURSOS PÚBLICOS

El presente informe tiene como objetivo, fundamentalmente, poner de relieve el nivel de cumplimiento o aplicación de una serie de principios cuya enumeración junto con una breve descripción de sus contenidos se indica a continuación, distinguiendo entre los que son aplicables a la Cuenta de la Administración y Entidades Autónomas y los que se aplican a las Empresas y otros Entes.

5.1 Cuenta de la Administración y cuentas de las Entidades Autónomas

a) Principio de legalidad

Dentro del marco de las normas generales (Constitución Española, de 27 de diciembre de 1978, Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, y Ley Orgánica 8/80 de 22 de septiembre de Financiación de las Comunidades Autónomas (LOFCA)), la gestión de los recursos de la Generalitat Valenciana en el año 1993 está sujeta a lo dispuesto en el Texto Refundido de la Ley de Hacienda de la Generalitat Valenciana, aprobado por el Decreto Legislativo de 26 de junio de 1991, del Consell de la Generalitat, y la Ley de Presupuestos de la Generalitat de 1993, además de los diversos decretos, órdenes, circulares y normas de procedimiento específicas que les resultan aplicables.

De acuerdo con el artículo 149.3 de la Constitución Española y el artículo 27 del Estatuto de la Comunidad Valenciana, el Derecho Estatal se considera supletorio en aspectos no específicamente contemplados en normas de la Comunidad Valenciana.

b) *Principis comptables públics*

La informació comptable ha de reflectir la situació econòmico-financera d'una entitat de la forma més raonada i aproximada possible; és a dir, n'ha de reflectir la "imatge fidel". La imatge fidel seria el corolari de l'aplicació sistemàtica i regular dels principis comptables, entenent aquests com el mecanisme capaç d'expressar la realitat econòmica de les transaccions realitzades. A continuació es detallen els principis comptables en què ha de recolzar el desenvolupament de la comptabilitat pública.

Principi d'entitat comptable

Constitueix una entitat comptable tot aquell ens amb personalitat jurídica i pressupost propi, que haja de formar i rendir comptes. Quan les estructures organitzatives i les necessitats de gestió i informació ho requeresquen, podran crear-se subentitats el sistema comptable de les quals estiga degudament coordinat amb els sistema central.

Principi de gestió continuada

Es presumeix que l'activitat continua per temps indefinit. Per tant, l'aplicació dels principis comptables no anirà encaminada a determinar el valor de liquidació del patrimoni.

Principi d'uniformitat

Una vegada adoptat un criteri en l'aplicació dels principis comptables, caldrà mantenir-lo uniformement en el temps i l'espai, mentre no s'alteren els supòsits que han motivat l'elecció del dit criteri. Si escau l'alteració justificada dels criteris usats, serà menester citar aquest extrem, tot indicant-ne els motius i la seua incidència quantitativa i -si és el cas- qualitativa en els estats comptables periòdics.

Principi d'importància relativa

L'aplicació dels principis comptables, així com la dels criteris alternatius que en ocasions se'n poguessen deduir, ha d'estar presidida per la consideració de la importància -en temes relatius- que aquells i els seus efectes hi poguessen presentar. Consegüentment, pot ser admissible la no aplicació estricta d'algún principi sempre que la importància relativa -en termes quantitatius- de la variació constatada siga escassament significativa i no altere, per tant, la imatge fidel de la situació patrimonial i els resultats del subjecte econòmic. L'aplicació d'aquest principi no podrà implicar mai la transgressió de les normes legals.

Principi de registre

Tots els fets comptables han de ser registrats en l'oportú ordre cronològic, sense que hi puga haver buits, salts o llacunes en la informació. El registre dels fets s'ha de fer mitjançant els procediments tècnics més adequats a l'organització de l'entitat comptable, de forma que garantesca la coherència interna de la informació.

b) *Principios contables públicos*

La información contable debe reflejar la situación económico-financiera de una entidad de la forma más razonada y aproximada posible, es decir que refleje la "imagen fiel". La imagen fiel constituye el corolario de aplicar sistemática y regularmente los principios contables, entendiendo éstos como el mecanismo capaz de expresar la realidad económica de las transacciones realizadas. A continuación se detallan los principios contables en que debe apoyarse el desarrollo de la contabilidad pública.

Principio de entidad contable

Constituye entidad contable todo ente con personalidad jurídica y presupuesto propio, que deba formar y rendir cuentas. Cuando las estructuras organizativas y las necesidades de gestión e información lo requieran podrán crearse subentidades cuyo sistema contable esté debidamente coordinado con el sistema central.

Principio de gestión continuada

Se presume que continúa la actividad por tiempo indefinido. Por tanto, la aplicación de los principios contables no irá encaminada a determinar el valor liquidativo del patrimonio.

Principio de uniformidad

Adoptado un criterio en la aplicación de los principios contables, debe mantenerse uniformemente en el tiempo y en el espacio en tanto no se alteren los supuestos que han motivado la elección de dicho criterio. Si procede la alteración justificada de los criterios utilizados, debe mencionarse este extremo indicando los motivos, así como su incidencia cuantitativa y, en su caso, cualitativa en los estados contables periódicos.

Principio de importancia relativa

La aplicación de los principios contables, así como la de los criterios alternativos que en ocasiones pudieran deducirse de ellos, debe estar presidida por la consideración de la importancia en términos relativos que los mismos y sus efectos pudieran presentar. Por consiguiente, puede ser admissible la no aplicación estricta de algún principio siempre y cuando la importancia relativa en términos cuantitativos de la variación constatada sea escasamente significativa y no altere, por tanto, la imagen fiel de la situación patrimonial y de los resultados del sujeto económico. La aplicación de este principio no podrá implicar en caso alguno la transgresión de normas legales.

Principio de registro

Todos los hechos contables deben ser registrados en el oportuno orden cronológico, sin que puedan existir vacíos, saltos o lagunas en la información. El registro de los hechos debe efectuarse mediante los procedimientos técnicos más adecuados a la organización de la entidad contable, de forma que se garantice la coherencia interna de la información.

Principi de prudència

Dels ingressos, només se n'han de comptabilitzar els efectivament realitzats a la data de tancament de l'exercici i no s'han de comptabilitzar aquells que siguen potencials o que es troben sotmesos a cap condició. Per contra, de les despeses, cal comptabilitzar no solament les efectivament realitzades, sinó també -des del moment que hom en tinga coneixement- aquelles que signifiquen riscs previsibles o pèrdues eventuals, amb origen en l'exercici o en un altre d'anterior; a aquest efecte, cal distingir les pèrdues potencials o reversibles de les realitzades o irreversibles. Això no obstant, d'acord amb la normativa pressupostària vigent, aquestes despeses comptabilitzades però no efectivament realitzades, els riscs i les pèrdues, no tindran incidència pressupostària i només repercutiran en el càlcul del resultat econòmic-patrimonial.

Principi de la meritació

La imputació temporal d'ingressos i despeses s'ha de fer en funció del corrent real de béns i serveis que aquells representen, i no en el moment en què es produueca el corrent monetari o financer que en derive.

Les despeses i els ingressos que sorgesquen de l'execució del pressupost, s'imputaran quan -d'acord amb el procediment estableert en cada cas- es dicten els corresponents actes administratius. Això no obstant, almenys a la data de tancament del període i encara que no hagin sigut dictats els esmentats actes administratius, també s'hauran de reconèixer en el compte del resultat econòmic-patrimonial les despeses efectivament realitzades per l'entitat fins a la dita data.

Si no es pot identificar clarament el corrent real de béns i serveis, s'entendrà que les despeses o els ingressos s'han produït en el moment de reconèixer els increments d'obligacions o de drets, o les correccions valoratives que afecten elements patrimonials.

Principi d'imputació de la transacció

La imputació de les transaccions o dels fets comptables, s'ha de fer a actius, passius, despeses o ingressos anuals o plurianuals, d'acord amb les regles estableties en el "Pla de comptabilitat pública" i en les altres normes que es dicten a aqueix efecte.

La imputació de les operacions que s'hagen d'aplicar als pressuposts de despeses i ingressos, s'ha d'efectuar d'acord amb els criteris següents:

—Les despeses i els ingressos pressupostaris seran imputats d'acord amb la seua naturalesa econòmica i -en el cas de les despeses- també d'acord amb la finalitat que s'hi pretén aconseguir. Les despeses i els ingressos pressupostaris seran classificats -si és el cas- atenent l'òrgan encarregat de la seua gestió.

—Les obligacions pressupostàries derivades d'adquisicions, obres, serveis, prestacions o despeses en general, s'imputaran al pressupost de l'exercici en què es realitzen, i a càrrec dels crèdits respectius; els drets seran imputats al pressupost de l'exercici en què es reconeguen o liquiden.

Principi del preu d'adquisició

Com a norma general, tots els béns, drets i obligacions

Principio de prudencia

De los ingresos sólo deben contabilizarse los efectivamente realizados a la fecha de cierre del ejercicio; no deben contabilizarse aquéllos que sean potenciales o se encuentren sometidos a condición alguna. Por el contrario, de los gastos, deben contabilizarse no sólo los efectivamente realizados sino también, desde que se tenga conocimiento de ellos, aquéllos que supongan riesgos previsibles o pérdidas eventuales, con origen en el ejercicio o en otro anterior; a estos efectos deben distinguirse las pérdidas potenciales o reversibles de las realizadas o irreversibles. No obstante, de acuerdo con la normativa presupuestaria vigente, estos gastos contabilizados pero no efectivamente realizados, los riesgos y pérdidas, no tendrán incidencia presupuestaria, sólo repercutirán en el cálculo del resultado económico-patrimonial.

Principio de devengo

La imputación temporal de ingresos y gastos debe hacerse en función de la corriente real de bienes y servicios que los mismos representan, y no en el momento en que se produzca la corriente monetaria o financiera derivada de aquéllos.

Los gastos e ingresos que surjan de la ejecución del presupuesto se imputarán cuando, de acuerdo con el procedimiento establecido en cada caso, se dicten los correspondientes actos administrativos. No obstante, al menos a la fecha de cierre del período, aunque no hayan sido dictados los mencionados actos administrativos, también deberán reconocerse en la cuenta del resultado económico-patrimonial los gastos efectivamente realizados por la entidad hasta dicha fecha.

Si no puede identificarse claramente la corriente real de bienes y servicios se entenderá que los gastos o los ingresos se han producido cuando se reconozcan los incrementos de obligaciones o derechos, o las correcciones valorativas que afecten a elementos patrimoniales.

Principio de imputación de la transacción

La imputación de las transacciones o hechos contables ha de efectuarse a activos, pasivos, gastos o ingresos anuales o plurianuales de acuerdo con reglas establecidas en el Plan de Contabilidad Pública y demás normas que al efecto se dicten.

La imputación de las operaciones que deban aplicarse a los presupuestos de gastos e ingresos debe efectuarse de acuerdo con los siguientes criterios:

—Los gastos e ingresos presupuestarios se imputarán de acuerdo con su naturaleza económica y, en el caso de los gastos, además, de acuerdo con la finalidad que con ellos se pretende conseguir. Los gastos e ingresos presupuestarios se clasificarán, en su caso, atendiendo al órgano encargado de su gestión.

—Las obligaciones presupuestarias derivadas de adquisiciones, obras, servicios, prestaciones o gastos en general se imputarán al presupuesto del ejercicio en que éstos se realicen y con cargo a los respectivos créditos; los derechos se imputarán al presupuesto del ejercicio en que se reconozcan o liquiden.

Principio del precio de adquisición

Como norma general, todos los bienes, derechos y obli-

han de figurar pel preu d'adquisició o cost de producció. Això no obstant, les obligacions s'han de comptabilitzar pel seu valor de reemborsament.

El principi de preu d'adquisició s'ha de respectar sempre; llevat de quan s'hi autoritzen -per disposició legal- rectificacions. En aquest cas caldrà facilitar-ne informació complida.

Principi de correlació d'ingressos i despeses

El sistema comptable ha de posar de manifest la relació entre les despeses realitzades per una entitat i els ingressos necessaris per a finançar-les.

El resultat econòmic-patrimonial d'un exercici estarà constituït per la diferència entre els ingressos i les despeses econòmiques realitzades en el dit període. El resultat així calculat representa l'estalvi brut, positiu o negatiu.

Principi de no compensació

En cap cas no es podran compensar les partides de l'actiu i del passiu del balanç, ni les de despeses i ingressos que integren el compte del resultat econòmic-patrimonial, ni les despeses i els ingressos que integren l'estat de liquidació del pressupost. Cal valorar separadament els elements que integren les distintes partides de l'actiu i del passiu.

Principi de desafectació

Amb caràcter general, els ingressos de caràcter pessu-
postari es destinen a finançar la totalitat de les despeses d'aqueixa naturalesa, sense que hi haja relació directa entre els uns i les altres. En el supòsit que determinades despeses pressupostàries es finançen amb ingressos pressupostaris específics a aquelles afectats, el sistema comptable ha de reflectir aquesta circumstància i permetre'n el seguiment.

c) *Principis d'economia i eficiència*

La gestió dels recursos públics s'ha d'aconseguir minimitzant costs i maximitzant resultats.

d) *Principi d'eficàcia*

El grau de consecució d'objectius s'ha de maximitzar, dins de les restriccions pressupostàries.

5.2 Comptes de les empreses públiques i d'altres ens

L'examen realitzat per aquesta Sindicatura sobre els comptes anuals de 1993 de les empreses públiques i d'altres ens de la Generalitat Valenciana, s'ha fet a l'objecte de determinar si els dits comptes han sigut formulats d'acord amb els principis comptables i els criteris de valoració que vénen definits en el "Codi de Comerç" i en el "Text refós de la llei de societat anònimes", i suplementàriament en el "Pla general de comptabilitat", aprovat pel reial decret 1.643/1990, de 20 de desembre; així com per les disposicions comptables aplicables emeses per l'Institut de Contabilitat i Auditoria de Comptes i la Intervenció General de la Generalitat Valenciana.

gaciones deben figurar por su precio de adquisición o coste de producción. No obstante, las obligaciones deben contabilizarse por su valor de reembolso.

El principio de precio de adquisición debe respetarse siempre, salvo cuando se autoricen, por disposición legal, rectificaciones al mismo; en este caso deberá facilitarse cumplida información.

Principio de correlación de ingresos y gastos

El sistema contable debe poner de manifiesto la relación entre los gastos realizados por una entidad y los ingresos necesarios para su financiación.

El resultado económico-patrimonial de un ejercicio estará constituido por la diferencia entre los ingresos y los gastos económicos realizados en dicho período. El resultado así calculado representa el ahorro bruto, positivo o negativo.

Principio de no compensación

En ningún caso deben compensarse las partidas del activo y del pasivo del balance, ni las de gastos e ingresos que integran la Cuenta del resultado económico-patrimonial, ni los gastos e ingresos que integran el Estado de liquidación del Presupuesto. Deben valorarse separadamente los elementos integrantes de las distintas partidas del activo y pasivo.

Principio de desafectación

Con carácter general, los ingresos de carácter presupuestario se destinan a financiar la totalidad de los gastos de dicha naturaleza, sin que exista relación directa entre unos y otros. En el supuesto de que determinados gastos presupuestarios se financien con ingresos presupuestarios específicos a ellos afectados el sistema contable debe reflejar esta circunstancia y permitir su seguimiento.

c) *Principios de economía y eficiencia*

La gestión de los recursos públicos ha de conseguirse minimizando costes y maximizando resultados.

d) *Principio de eficacia*

El grado de consecución de objetivos debe maximizarse, dentro de las restricciones presupuestarias.

5.2 Cuentas de las Empresas Públicas y otros Entes

El examen realizado por esta Sindicatura de Cuentas sobre las cuentas anuales de 1993 de las empresas públicas y otros entes de la Generalitat Valenciana lo ha sido con objeto de determinar si dichas cuentas han sido formuladas de acuerdo a los principios contables y criterios de valoración que vienen definidos en el Código de Comercio y en el Texto Refundido de la Ley de Sociedades Anónimas, y suplementariamente por el Plan General de Contabilidad aprobado por Real Decreto 1.643/1990, de 20 de diciembre, así como por las disposiciones contables aplicables emitidas por el Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas y la Intervención General de la Generalitat Valenciana.

6. CONCLUSIONS GENERALS DE L'INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL COMpte GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA CORRESPONDENT A L'EXERCICI DE 1993

Com a resultat de l'examen i censura que, del Compte General de la Generalitat Valenciana de 1993, ha portat a efecte aquesta Sindicatura de Comptes, es descriuen en aquest apartat les conclusions generals obtingudes

a) Adequació de la informació financerà als principis comptables que hi són d'aplicació i compliment de la legalitat en la gestió dels fons públics

El Compte General de la Generalitat Valenciana representa ràonablement l'activitat econòmico-financerà duta a terme per aquella en l'exercici de 1993, d'acord amb els principis i criteris comptables i de gestió i la normativa legal aplicables, amb els advertiments i les excepcions -si n'hi ha- que apareixen convenientment detallats en els apartats de conclusions d'aquest informe.

La revisió de la documentació examinada no ha posat de manifest actuacions que impliquen responsabilitat comptable.

b) Avaluació sobre si la gestió dels recursos humans, materials i dels fons pressupostaris s'ha desenvolupat de forma econòmica i eficient i avaluació del grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius prevists

La gestió dels recursos públics s'ha d'aconseguir minimitzant costs i maximitzant resultats. Difícilment es podrà assolir una valoració sobre si la gestió dels recursos públics s'ha efectuat minimitzant costs i maximitzant resultats, si no disposem d'un sistema que quantifique els costs, resultats o rendiments obtinguts en cada programa, establint indicadors en aquest sentit.

L'actual sistema comptable de la Generalitat Valenciana subministra informació sobre els recursos assignats a cada programa. Això no obstant, el sistema que permeta incorporar indicadors per a quantificar-ne -en termes monetaris- els objectius i que permeta comparar aquests i els resultats obtinguts amb els costs corresponents, es troba en una fase inicial, igual com en la resta d'administracions públiques. L'auditoria d'organització i sistemes no està tampoc massa desenvolupada en l'àmbit del sector privat; però les característiques peculiars del sector públic comporten dificultats addicionals. Aquestes circumstàncies exposades han fet que actualment no es plantege l'emissió d'una opinió global en termes d'eficiència, eficàcia i economia.

Dins de la problemàtica general suara exposada, aquesta Sindicatura de Comptes és conscient de la necessitat d'utilitzar els criteris d'eficiència, eficàcia i economia en la gestió dels fons públics. El control de l'activitat del sector públic s'ha efectuat bàsicament per mitjà dels estats pressupostaris, que indiquen les previsions d'ingressos i les limitacions quantitatives (quant es pot gastar), qualitatives (en què s'ha de gastar) i temporals (quan s'ha de gastar). Aquest criteri de control de l'activitat econòmico-financerà s'ha de complementar progressivament mitjançant l'anàlisi i les recomanacions pertinentes sobre com s'han gestionat els ingressos i les despeses fiscalitzats.

D'acord amb la línia d'actuació exposada, aquesta institució ha continuat amb les analisis iniciades en els exercicis anteriors sobre alguns aspectes del Compte de l'Administració. D'aquesta forma, s'ha analitzat la gestió realitzada

6. CONCLUSIONES GENERALES DEL INFORME DE FISCALIZACIÓN DE LA CUENTA GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA CORRESPONDIENTE AL EJERCICIO 1993

Como consecuencia del examen y censura que, de la Cuenta General de la Generalitat Valenciana de 1993, ha llevado a cabo esta Sindicatura de Cuentas, se describen en este apartado las conclusiones generales obtenidas.

a) Adecuación de la información financiera a los principios contables que le son de aplicación y cumplimiento de la legalidad en la gestión de los fondos públicos.

La Cuenta General de la Generalitat Valenciana representa razonablemente la actividad económico-financiera llevada a cabo por la misma en el ejercicio 1993 de acuerdo con los principios y criterios contables y de gestión y normativa legal que le son de aplicación, con las salvedades y excepciones, en su caso, que aparecen convenientemente detalladas en los apartados de conclusiones del presente informe.

La revisión de la documentación examinada no ha puesto de manifiesto actuaciones que supongan responsabilidad contable.

b) Evaluación acerca de si la gestión de los recursos humanos, materiales y de los fondos presupuestarios se ha desarrollado de forma económica y eficiente y evaluación del grado de eficacia en el logro de los objetivos previstos.

La gestión de los recursos públicos ha de alcanzarse minimizando costes y maximizando resultados. Difícilmente se podrá conseguir una evaluación acerca de si la gestión de los recursos públicos se ha efectuado minimizando costes y maximizando resultados, si no se dispone de un sistema que cuantifique los costes, resultados o rendimientos obtenidos en cada programa, estableciendo indicadores al respecto.

El actual sistema contable de la Generalitat Valenciana suministra información sobre los recursos asignados a cada programa. No obstante, el sistema que permite incorporar indicadores para cuantificar en términos monetarios los objetivos, y permita comparar éstos, y los resultados obtenidos, con sus correspondientes costes, se encuentra en una fase inicial, al igual que en el resto de Administraciones Públicas. La auditoría de organización y sistemas no está tampoco demasiado desarrollada en el ámbito del sector privado, pero las características peculiares del sector público suponen dificultades adicionales. Estas circunstancias expuestas han supuesto que actualmente no se plantee la emisión de una opinión global en términos de eficiencia, eficacia y economía.

Dentro de la problemática general antes expuesta, esta Sindicatura de Cuentas es consciente de la necesidad de utilizar los criterios de eficiencia, eficacia y economía en la gestión de los fondos públicos. El control de la actividad del sector público se ha efectuado básicamente por medio de los estados presupuestarios, que indican las previsiones de ingresos y las limitaciones cuantitativas (cuánto se puede gastar), cualitativas (en qué se debe gastar) y temporales (cuándo se debe gastar). Este criterio de control de la actividad económico-financiera ha de complementarse progresivamente mediante el análisis y las recomendaciones pertinentes sobre el cómo se han gestionado los ingresos y los gastos fiscalizados.

De acuerdo con la línea de actuación expuesta, esta Institución ha continuado con los análisis iniciados en los ejercicios anteriores sobre algunos aspectos de la Cuenta de la Administración. De esta forma, se ha analizado la gestión

durant l'exercici de 1993 pels Serveis Territorials de la Conselleria d'Economia i Hisenda dels tributs propis més significatius. Quant a l'apartat de despeses, hem analitzat l'estat d'execució dels programes de despesa de 1993 i hem revisat els programes de despesa 457.10, "Foment i suport de l'activitat esportiva", i 531.10, "Estructures agràries i zones desfavorides", d'acord amb criteris d'eficiència, eficàcia i economia. Aquestes anàlisis efectuades pels òrgans de control extern tenen com a objectiu servir a una millora del control dels fons públics en la seua gestió per part dels òrgans de gestió.

En l'apartat VIII d'aquest informe, "Auditòria operativa", s'inclouen els comentaris i les conclusions que han sorgit de les anàlisis realitzades.

realizada durante el ejercicio 1993 por los Servicios Territoriales de la consellería de Economía y Hacienda de los tributos propios más significativos. En lo que se refiere al apartado de gastos, se ha analizado el estado de ejecución de los programas de gasto de 1993 y se ha efectuado una revisión de los programas de gasto 457.10, Fomento y apoyo de la actividad deportiva, y 531.10, Estructuras agrarias y zonas desfavorecidas, de acuerdo con criterios de eficiencia, eficacia y economía. Estos análisis efectuados por los Órganos de Control Externo tienen como objetivo servir a una mejora del control de los fondos públicos en la gestión de los mismos por parte de los órganos de gestión.

En el apartado VIII de este informe, Auditoría operativa, se incluyen los comentarios y conclusiones que han surgido de los análisis efectuados.